

PENSUMLISTER

Høsten 2004

Frie emner

BA-studier

HISTORIE

MA-studiet

HISTORIE

INSTITUTT FOR HISTORISK OG KLASSISKE FAG
DET HISTORISK-FILOSOFISK FAKULTET
NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET
DRAGVOLL
N-7491 TRONDHEIM
TRYKT MAI 2004

Nærmere beskrivelser av opplegget for basisemner, påbyggingsemner og frie emner finnes i Studiehåndboka for 2004-2005, og på instituttets internettside: www.hf.ntnu.no/hist/

Pensumlister for BA og MA i Historie og frie emner

Emnene HIST1100, HIST1200 og HIST1505 er obligatoriske emner for de som ønsker å ta BA-graden i historie. Samtidig er de frittstående emner som kan inngå i andre utdanninger.

HIST2110 – HIST2925 kan enten brukes til påbyggingsemner til BA-graden i historie eller som frittstående emner uten å inngå i en historiefaglig utdanning, og uten å kreve avlagt eksamen i basisemnene i historie på forhånd. Alle 15 eller 7,5 studiepoengsemnene er likevel utformet med tanke på at de skal kunne gi faglig progresjon i forhold til basisemnene, og forberede studentene på å gå videre til mastergrad. Både pensum, undervisning og eksamen vil bli lagt opp med disse to målene for øye. Det innebærer at studenter som ikke har basisemnene i historie, selv har ansvar for å skaffe seg nødvendig faglig grunnlag for de aktuelle påbyggingsemnene.

Emner på HIST3100 er mastergradsemner. Det er eget opptak til MA-studiet. HIST3115 er et fritt emne.

NB: Alle emnekoder som slutter på **0** er **15** studiepoengsemne, de som slutter på **5** er **7,5** studiepoengsemne.

All litteratur kan kjøpes hos Tapir også alle kompendier.

INNHold:	Undervisning	side
HFEL0004: Retorikk	Høst-04	4
HIST0505: Annerledeslandet	Høst-04	5
HIST1050: Innføring i middelalderens samfunn og kultur	Høst-04	6
HIST1100: Oversikt over eldre historie fram til 1750	Høst-04	8
HIST1505: Innføring i historisk teori og metode	Høst-04	9
HIST2105: Vikinger, kristning og rikssamlinger	Høst-04	10
HIST2115: Røtter til vår sivilisasjon - Antikk og tidlig middelalder	Høst-04	11
HIST2410: Økonomiske historie: Globaliseringens politiske økonomi	Høst-04	12
HIST2505: Maskiner og fabrikker	Høst-04	13
HIST2595: Form, funksjon og industrialisering	Høst-04	14
HIST2605: Norsk nasjonsbygging i internasjonal kontekst	Høst-04	15
HIST2610: Stat og samfunn etter 1900	Høst-04	16
HIST2850: Afrikansk historie	Høst-04	17
HIST2925: Statsborgerskapets historie i 1900-tallets	Høst-04	19
HIST3105: Innføring i historisk forskning	Høst-04	20
HIST3115: Historiefagets teori og metode	Høst-04	21
HIST3310: Kunnskapshistorie	Høst-04	22
HIST3320: Emner i internasjonal historie etter 1900	Høst-04	23

HFEL0004: Retorikk

Ansvarlig: Inger Lousie Forselv

Retorikken er læra om talekunsten. Den gir råd om korleis vi bør ordlegge oss for å fange dei andres interesse for det vi har å seie, og for å kunne overtyde dei med våre argument. Retorikken oppsto i antikkens Athen, der talekunsten var ein føresetnad for at det demokratiske statstyret kunne vekse fram. I dag er all skriftleg og munnleg språkbruk medvete eller umedvete prega av retorikkens reglar. Særleg utnyttar moderne medium som aviser, radio og fjernsyn retorikkens innsikter, og i studiet av reklame, nyheitsformidling og alle former for politisk kommunikasjon er retorikken grunnleggande.

Pensum	sider
<i>Antikken</i>	
<u>Sekundærtekster</u>	
Andersen, Ø., <i>I retorikkens hage</i> , Oslo 1995; kap. 2, 3, 5 og 7	117
Ong, W. J., <i>Muntlig och skriftlig kultur: teknologiseringen av ordet</i> , Göteborg 1990, kap. 3 og 4	93
<u>Primærtekster:</u>	
Aristoteles, <i>Retorikken</i> , oversatt av T. Hastrup, København 1991, utdrag av 1., 2. og 3. bok	50
Lysias, <i>Forsvarstale i saken om drapet på Eratosthenes</i>	10
Cicero, <i>1. tale mot Catilina</i>	<u>15</u>
Totalt sideantall for antikken:	285
<i>Nyere tid</i>	
<u>Sekundærtekster:</u>	
Ong, W. J., <i>Muntlig och skriftlig kultur: teknologiseringen av ordet</i> , Göteborg 1990, kap. 5, 6 og 7	97
Johansen, Anders, <i>Talerens troverdighet, tekniske og kulturelle betingelser for politisk retorikk</i> , Universitetsforlaget, Oslo 2002: 28-61 og 110-157	67
<u>Primærtekster:</u>	
Lennart Hellspong: Retoriken och den moderna vetenskapen i Kurt Johannesson (red.): <i>Vetenskap och retorik</i> , Stockholm 2001: 13-29	15
Jørgen Holmgaard: Den moderne videnskabs retorikk i Kurt Johannesson (red.): <i>Vetenskap och retorik</i> , Stockholm 2001: 56-74	18.
Roland Barthes. Bildets retorik i R. Barthes: <i>I tagnets tid</i> , utvalgte artikler og essays, overs. Av Knut Stene-Johansen, Pax, Oslo 1994: 22-36	12.
Samt et utvalg av aktuelle ”retoriske cases”, dvs. politiske taler, reklame, velkomsttaler etc.	<u>21</u>
Totalt sideantall for nyere tid:	230

HIST0505: Annerledeslandet

Ansvarlig: Ola S. Stugu

I offentlig debatt møter ein ofte forestillinga om at Norge er "annleislandet" som skil seg vesentleg fra det som elles er vanleg i var del av verda. Dette emnet ønskjer å utfordre denne forestillinga. Det skjer gjennom ein gjennomgang av grunnleggjande drag i norsk historie ut fra to sentrale spørsmål: Er norsk utvikling spesiell eller berre ein variant av ei allmenn utvikling? I kor stor grad har norsk utvikling vorte overbestemt av internasjonale utviklingsdrag? Mellom dei tema som blir drøfta i dette perspektivet er statsdanninga og trusskiftet for tusen år sidan, framveksten av nye næringer fra slutten av 1500-talet, modernisering og industrialisering etter 1850 og Norges forhold til stormakter og internasjonale organisasjonar etter 1940.

Pensum vil foreligge til høsten.

HIST1050: Innføring i middelalderens samfunn og kultur

Hist1050 er tverrfaglig emne, som danner grunnlaget for et anbefalt studieløp i middelalderkunnskap. Det kan imidlertid også studeres som et fritt valgemne innenfor bachelorgraden. Det inneholder elementer av historie, norrøn og klassisk filologi, arkeologi og kunsthistorie og består av en generell del og tre delemner: "Den norske middelalderhistorien", "Språk og skrift i middelalderen" og "Arkeologi og kunsthistorie". Hensikten er å presentere de forskjellige fagenes innfallsvinkler til middelalderens kultur og samfunn. Det legges vekt på forskningshistorien, kildene og kildeforståelsen, samt noen av de hovedproblemsstillingene som dagens arkeologer, filologer, historikere og kunsthistorikere er opptatt av.

Pensum (* kompendium)

sider

Den allmenne delen

H.E. Koenigsberger, *Medieval Europe 400-1500*, 1987

Den norske middelalderhistorien

Sverre Bagge, *Mennesket i middelalderens Norge*, Oslo 1998

*Lars Hamre, *Innføring i kjeldekunnskap. Førelsesningar*,: 1-31 og 55-74 50

*Magnus Rindal (red.), *Skriftlege kjelder til kunnskap om nordisk mellomalder, KULTs skriftserie nr. 38*. NFR 1995

*Jon Gunnar Jørgensen, "Håndskrift og arkivkunnskap", i Haugen (red.), *Handbok i norrøn filologi* 2004

Knut Kjeldstadli, *Fortida er ikke hva den en gang var. En innføring i historiefaget*, Oslo 1992: 27-134 og 161- 261 109

Språk og skrift i middelalderen

Tore Janson, *Latin. Kulturen, historien, språket*, Oslo 2004: 77-155 78

Bo Lindberg, *Europa och latinet*, Stockholm 1993: 9-51 43

*Peter Dronke, *The Medieval Lyric*, London 1978: 32-63 32

*Jan Ziolkowski, "Towards a History of Medieval Latin Literature" i *Medieval Latin: An Introduction*, ed. F.A.C. Mantello et A.G. Rigg,: 503-36 34

*Magnus Rindal, "Framveksten av dei filologiske faga, særleg norrønfilologien, i Noreg", i *Den filologiske vitenskap*, red. O.E. Haugen og E. Thomassen, Oslo 1990: 209-26 17

*Bjarne Fidjestøl, "Islendingesaga og fyrstedikting. Dikting og samfunn i arkaisk norrøn kultur. Andersen og Hägg (red.): *Hellas og Norge*, Bergen 1990: 21-44 24

*Jan Ragnar Hagland, "Skrift i mellomalderen. Om bruk av runer og bokstaver i det gamle bysamfunnet ved Nidelva", i Haug og Mæhlum (red.) *Myter og humaniora*, Oslo 1998: 71-82 12

*Barbro Söderberg och Inger Larsson, *Nordisk medeltidsliteracy*, del I og II til og med kap. 5, Stockholm 1993: 11-66 56

*I tillegg kommer Patrick J. Geary (ed.), *Readings in Medieval History*, Peterborough 2003 og Leitre, Lundeby og Trovik, *Språket vårt før og nå. Språkhistorie – Norrønt – dialekter*, s. 50-55, 61-62 og s. 77-90. Tekstene i disse to bøkene er å betrakte som leseprøver og ikke som pensum som vil bli gjenstand for prøving til eksamen.

Arkeologi og kunsthistorie

- *R. Bertelsen, "Gårdshaugene i Nord-Norge. Eksempler på nordatlantiske teller",
i *Hikuin* 15 1989: 171-180 9
- *A. Christophersen, "Nidarnes i jernalderen – kulturlandskap og bosetting",
i *Kaupangen ved Nidelva*, 1994: 40-65 26
- *A. Christophersen, "Mot syntesen", s.st.: 263-292 30
- *K. Grønder-Hansen, "Mønter som kilde til middelalderens økonomiske historie – en
præsentasjon af et kildemateriale", i *Fortid og nutid*, h. 2, juni 1994: 101-133 33
- *Å. Hyenstrand, "Riksbildningsfrågorna i belysning av arkeologisk källmaterial", i
Medeltidens födelse,: 161-169 9
- *S. H. H. Kaland, "Viking/medieval settlement in the heathland area of Nordhordland",
i *Proceedings of the Tenth Viking Congress, Larkollen Norway 1985*.,
Universitetets oldsakssamlings skrifter ny rekke 9: 171-189 19
- *E. Schia, "Varetilførsel fra landsbygda til Oslo I middelalder med bakgrunn i
arkeologiske utgravninger I Gamlebyen", i *Universitetets oldsakssamlings
årbok* 1986-88, 1989: 143-158 16
- *I. H. Vibe Müller, "Fra ættefellesskap til sognefellesskap: om overgangen fra
hendensk til kristen gravskikk", i *Nordisk hedendom: et symposium*, 1991, 359-372 14
- *Peter Anker, "Høymiddelalderens skulptur i stein og tre" i *Norges Kunsthistorie*
bd. II, Oslo 1981: s. 126-144 og 159-185 46
- *Richard Krautheimer, "Introduction to an Iconography of Mediaeval Architecture",
i *Journal of the Warburg and Courtauld Institutes*, vol. 4, The Warburg
Institute, London 1942/Kraus Reprint Ltd., Vaduz 1965: s. 1-33 33
- *Hans-Emil Lidén, "Middelalderens steinarkitektur I Norge", i
Norges Kunsthistorie bd. II, Oslo 1981: s.7-62, 67-84 og 95-104 84

HIST1100: Oversikt over eldre historie fram til 1750

Emnet gir en grunnleggende innføring i utviklingslinjer og sentrale historiske problemer fra antikken fram mot den franske revolusjonen. Norsk og europeisk historie blir sett i sammenheng innenfor et bredt samfunnshistorisk perspektiv.

Emnet er en obligatorisk del av bachelorutdanningen i historie, samt i bachelorprogrammene i samfunnskunnskap og kulturminneforvaltning.

Pensum	antall sider
Meyer, Chr.: <i>Antikkens historie – Høvdingdømme, bystat, imperium.</i> s 11-28, 72-124, 182-209 og 242-349	ca 200
Bagge, Sverre: <i>Europa tar form.</i> Cappelen 1986	ca 300
Imsen, Steinar: <i>Europa 1300-1550.</i> Universitetsforlaget 2000	ca 200
Palmer, Colton & Kramer: <i>A History of the Modern World</i> , 9 th ed. 2002: 98-342	245
Krag, Claus: <i>Norges historie fram til 1319</i> , Universitetsforlaget 2000: 28-131 og 208-244	140
Moseng/Opsahl/Pettersen/Sandmo: <i>Norsk historie I, 750-1537</i> , Tano 1999: 129-403	275
Ersland, Geir Atle og Sandvik, Hilde: <i>Norsk historie 1300-1625</i> , Univ.forl. 1999: 141-247	107
Dyrvik, Ståle: <i>Norsk historie 1625-1814</i> , Univ.forl. 1999: 11-188	<u>178</u>
	Samlet sidetall ca 1645

Med til pensum hører også kilder fra tida før 1750. Orientering om dette ved semesterstart.

HIST1505: Innføring i historisk teori og metode

Ansvarlige for emnet: Ingar Kaldal

Emnet gir en innføring i hvordan kunnskap om fortida blir til. Spørsmålene om historieskrivingens utvikling og om hvordan historie har blitt forstått, framstilt og brukt inngår i emnet, som er en obligatorisk del av bachelorutdanningen i historie. En viktig arbeidsmåte vil være lesing og tolking av tekster om fortida fra ulike perioder og av ulik karakter.

Oversyn	antall sider
Bøker	
Ingar Kaldal. <i>Historisk forskning, forståing og forteljing</i> . Oslo 2003	173
William Kelleher Storey. <i>Writing History. A guide for students</i> . Oxford University Press 1999	110
Ingar Kaldal. <i>Frå sosialhistorie til nyare kulturhistorie</i> . Oslo 2002	115
I kompendium	
Jens Arup Seip. Fra embedsmannsstat til ettpartistat. I Jens Arup Seip (red.). <i>Fra embedsmannsstat til ettpartistat og andre essays</i> . Oslo 1963: 7-42	35
Edvard Bull. Fra bøndernes og husmennenes samfunn til den organiserte kapitalisme. I Ottar Dahl m.fl. (red.). <i>Makt og motiv : et festskrift til Jens Arup Seip 1905 - 11. oktober – 1975</i> . Oslo 1975: 225-264	40
Ernst Sars. Historisk indledning til Grundloven. I Ernst Sars. <i>Samlede værker. Tredie bind</i> . Kristiania og Kjøbenhavn 1912: 430-445, 450-451, 484-493, 522-525 og 541-549	35
Marc Bloch. 'Indledning' og 'Historien , mennesket og tiden'. I Marc Bloch. <i>Forsvar for historien eller Historikerens Håndværk</i> . Kjøbenhavn 1964: 15-41	26
Historisk materiale og kjelder - som vil bli trekt inn i førelesingane og gjort til tema for oppgåveskriving og gruppeundervisning (det vil bli distribuert ei liste over denne delen av pensumet ved semesterstart - i stor grad vil det dreie seg om kjelder og tekstar som kan hentast gratis frå nettet, eller som er lett tilgjengeleg på andre måtar).	<u>200</u>
Til sammen	734

Arbeidsoppgåver for emnet og nettadressar til kjeldesamlingar, arkiv og anna historisk materiale som det er viktig å sette seg inn i, vil bli lagt ut den nettsida som er laga for læreboka *Historisk forskning, forståing og forteljing*. Her er adressa:

<http://www.hf.ntnu.no/hist/ingar/HistFort/Oversikt.html>

HIST2105: Vikinger, kristning og rikssamling

Ansvarlige for emnet: Birgit Sawyer

Emnet tar utgangspunkt i 700-tallets Europa, da den livlige handelen mellom Nordvesteuropa og Østersjøområdet var i sin begynnelse. Emnet følger utviklingen i det karolingiske riket, misjonen i Norden, den tidlige kirkeorganisasjonen og opprettelsen av biskop- og erkebiskopsetene. Vikingenes aktiviteter, handel og kolonisasjon kommer til å bli studert og ellers de tette kontaktene mellom Norden og det øvrige Europa som ble følgene. Til slutt skal rikssamlingene og utviklingen mot dansk, norsk, islandsk og svensk statsbygging behandles.

Grunnleggende	antall sider
Per Sveaas Andersen, <i>Samlingen av Norge og kristningen av landet 800-1130</i> , Oslo, 1995: 11-201	190
Knut Helle, <i>Norge blir en stat; 1130-1319</i> , Oslo 1974 (eller senere): 13-93	80
Niels Lund (red.): <i>Norden og Europa i vikingtid og tidlig middelalder</i> , København 1993: 9-77 og 163-194	100
Birgit & Peter Sawyer, <i>Medieval Scandinavia; from Conversion to Reformation, c. 800-1500</i> , University of Minnesota Press 1993 (tiden før 1200 i hvert kapittel)	150
Vikinger	
P. Sawyer (ed.), <i>The Oxford Illustrated History of the Vikings</i> , Oxford 1997: 1-47, 110-181 og 250-261	113
Misjon	
Dagfinn Skre, <i>Missionary Activity in Early Medieval Norway; Strategy, Organization and the Course of Events</i> , <i>Scandinavian Journal of History</i> , 1998, 23: 1-19	19
Rikssamling	
Marit S. Vea (red.), <i>Rikssamlingen og Harald Hårfagre</i> , Karmøyseminaret 1993	<u>161</u>
Til sammen:	763

HIST2115: Røtter til vår sivilisasjon – Antikk og tidlig middelalder: Fra Romerriket til høymiddelalder

Ansvarlige for emnet: Merete Røskaft

Fordypningsemnet tar sikte på å belyse lange og basale utviklingslinjer i våre europeiske og nordiske samfunn. Et sentralt perspektiv i utviklingen vil være spørsmålet om brudd eller kontinuitet. Historisk forskning understreker nå mer en kontinuitet fra antikk til middelalder. Et viktig perspektiv vil også være kulturpåvirkning «fra sentrum til periferi», dvs. fra middelhavsområdet til Nord-Europa og Norge. Vi skal skissere et politisk, et religiøst-kulturelt og et økonomisk-sosialt lengdeperspektiv. Et viktig tema blir hvordan det kristne Europas identitet blir dannet versus det islamske Asia-Afrika.

Pensum (*kompendium)	antall sider
Colin Wells: <i>The Roman Empire</i> , Fontana History of the Ancient World – paperback 1992	271
Roger Collins: <i>Early Medieval Europe</i> Macmillian History of Europe – paperback 1993: 218-422	204
Peter Brown: <i>The World of Late Antiquity</i> , Library of World Civilization – paperback 1989	203

Følgende artikler fra Leslie Webster and Michelle Brown (ed.), *Transformation of the Roman World AD 400-900*, Berkely 1997 er i kompendium:

- *Evangelos Chrysos: *The empire in east and west* (s. 9-18)
- *Javier Arce: *Orium et negotium: the great estates, 4th-7th century* (s. 19-33)
- *Walter Pohl: *The barbarian successor states* (s. 33-47)
- *Stéphane Lebecq: *Routs of change: Production and distribution in the West (4-700)* (s. 67-78)
- *Avril Cameron: *Cult and worship in east and west* (s. 96-110)
- *Ian Wood: *The transmission of ideas* (s.111-127)

I tillegg kommer:

- *Ole Steinar Tøtlandsmo: *Før Norge ble Norge. Politiske forhold på Sørvestlandet i Vikingtid* (s.1-54)
- *Bente Magnus: *Veien til og fra Miklagard. Kontakten mellom Norge og det østromerske riket før vikingtiden* (19s.)
- *Egil Mikkelsen: *Arabisk sølv og nordens guder. Islam i vikingtidsfunn* (11s.)
- *Sverre Bagge: *Harald Hardråde i Bysants: To fortellinger, to kulturer* (22s.)
- *Sverre Bagge: *Det politiske menneske og det førstetlige samfunn* (18s.)
- *Christian Meyer: *Hvorfor blev det Socrates og Caesar, og ikke en Djengis Khan eller en Attila?* (25s.)

ca. 230
Til sammen: 911

HIST 2410 Økonomisk historie: Globaliseringens politiske økonomi

Ansvarlig for emnet: Hans Otto Frøland

Emnet presenterer hovedtrekk i internasjonal og norsk økonomisk historie siden industrikapitalismens gjennombrudd. Oversikten innfører i historiske betingelser for økonomisk globalisering, vekst og fordeling. Forståelse etableres ved hjelp av begreper fra politisk økonomi. Norges utvikling presenteres i et internasjonalt og transnasjonalt perspektiv. Mer inngående drøftes de utfordringene globalisering har påført den skandinaviske fordelingsmodellen.

Pensum	antall sider
A.G. Kenwood & A.L. Lougheed, <i>The growth of the international economy 1820-2000. An introductory text.</i> (Fourth edition eller senere), London & New York: Routledge 1999.	340
Robert O'Brien & Marc Williams, <i>Global Political Economy. Evolution and Dynamics</i> , London & New York: Palgrave Macmillan 2004.	337
Tore Jørgen Hanisch, Espen Søylen & Gunhild Ecklund, <i>Norsk økonomisk politikk i det 20. århundre. Verdivalg i en åpen økonomi</i> , Kristiansand: Høyskoleforlaget 1999	362
Torgeir Aarvaag Stokke, Stein Evju & Hans Otto Frøland, <i>Det kollektive arbeidslivet. Organisasjoner, tariffavtaler, lønnsoppgjør og inntektspolitikk</i> , Oslo: Universitetsforlaget 2003.	280
Erling Barth, Kalle Moene & Michael Wallerstein, <i>Likhet under press. Utfordringer for den skandinaviske fordelingsmodellen</i> , Oslo: Gyldendal Norsk Forlag 2003.	<u>135</u>
Til sammen: 1454	

HIST2505: Maskiner og fabrikker

Ansvarlig for emnet: Håkon W. Andersen

Emnet gir en oversikt over formingen av og dynamikken i det moderne teknologiske samfunnet fra opplysningstiden på 1700-tallet til dagens globaliserte verden. En hovedvekt vil bli lagt på å forstå teknologi i en historisk, samfunnsmessig og kulturell kontekst og hvorledes teknologisk endring og samfunnsmessig og kulturell endring henger sammen. En sentral del er å se norsk utvikling i et større internasjonalt perspektiv.

Emnet er valgfritt påbyggingsemne i bachelorutdanningen i historie, og kan innpasses i andre bachelorprogram som frie studiepoeng. Sammen med *KULT2203 Ting og tegn* gir det en bred innføring i moderne teknologihistorie og sammen med *HIST 2595* gir den en mer teknologirettet innføring med vekt på kultur, design og produksjon.

Vi legger vekt på aktiv deltakelse og vil benytte *it's:learning* som læringsplattform. Forelesningene blir gitt i 12 tretimersbolker der 2 timer benyttes til forelesning/seminar og en time til video. En økt vil bli benyttet til en sykkeltur til ”teknologiens Europa”.

Undervisningen starter i uke 36 (uka med 1 september) og løper til uke 48 med et opphold i uke 41. Plan vil bli utdelt på orienteringsmøtet og bli lagt på nett.

Pensum baserer seg på fire hovedbøker:

Thomas J. Misa: *Leonardo to the Internet – Technology and Culture from Renaissance to the Present*. Baltimore: Johns Hopkins Univ. Press 2004.

Bosse Sundin, *Den kupade handen*, Stockholm: Carlsson bokförlag, 1991

Håkon Andersen m. fl.: *Fabrikken* Oslo: Sparatcus forlag, høst 2004

Ruth Schwartz Cowan: *A Social History of American Technology*, Oxford og New York: Oxford University Press 1997.

I tillegg kan det bli utlagt en del mindre artikler. Nøyaktige sidetall for pensum vil bli gitt ved undervisningsstart. Emnet har også sin egen åpne hjemmeside som finnes her.

HIST2595: Form, funksjon og industrialisering

Ansvarlig for emnet: Håkon W. Andersen

Målet med kurset er å trene studentene i en form for tverrfaglig tenkemåte som kombinerer design, funksjon, produksjon, kultur og historie. Hensikten er å hjelpe til å se sammenhenger og utvide perspektivet for de muligheter som foreligger i feltet mellom teknologi og humaniora særlig mht materiellkultur.

Kurset er et genuint tverrfaglig studium i form, funksjon og fabrikasjon i et tidsperspektiv som dekker fortid, samtid og framtid. Lærere både fra Dragvoll og Gløshaugen vil delta i undervisning og ekskursjoner. Diskusjoner, øvinger, feltobservasjoner og litteraturstudier vil utgjøre sentrale deler av kursets arbeidsform. Vi vil velge ut et mindre sett produkter og studere disse i bred sammenheng. Grenseflaten mellom estetikk, produksjonsteknikk, historie og kulturstudier vil bli særlig vektlagt og det blir krevd aktiv og åpen deltakelse av studentene.

Kurset går over 14 ganger med tre timers økter, herav 4 ekskursjoner. Forelesningene er lagt til Gløshaugen på tirsdag ettermiddag. Undervisningsstart tirsdag 17 august. Kurset kan inngå som påbygning i historie, som frie vektall og som ikke-teknologisk studium i ingeniørstudiet. Det kan med fordel leses i sammenheng med *HIST 2505 Fabrikker og maskiner* (undervises på Dragvoll) og *KULT2203 Ting og tegn* (undervises på Gløshaugen).

Kurset benytter *it's:learning* som læringsplattform for kommunikasjon mellom studenter og mellom studenter og lærere. Emnet har også sin egen åpne hjemmeside som finnes her.

HIST2605: Norsk nasjonsbygging i internasjonal kontekst

Ansvarlig for emnet: Nytilsatt 1. amanuensis

Emnet dreier seg om nasjonsbyggingen i Norge og forholdet mellom staten og nasjonen sett i et internasjonalt perspektiv. Det fantes ulike tanker og program om innholdet i "det norske". I løpet av 1800-tallet bidro de til å utvikle en klarere norsk identitet i styreform, politikk, språk, kultur og utdanning. Denne identiteten ble en viktig faktor for å forstå oppløsningen av unionen mellom Norge og Sverige i 1905 og fullbyrdelsen av nasjonalstaten Norge. Utviklingen var imidlertid ikke unik, og emnet tar sikte på å se dannelsen av nasjonalstaten Norge i et europeisk og komparativt perspektiv.

Innføring i teorier og begreper

antall sider

Øivind Østerud, *Nasjonenes selvbestemmelsesrett*, Oslo 1984

155

Om det nasjonale i Europa med eks. fra Italia, Tyskland og Serbia/Jugoslavia

Timothy Baycoft, *Nationalism in Europe 1789-1945*, Cambridge Perspectives in History, Cambridge University Press 1998

85

Hagen Schulze: *States, Nations and Nationalism. From the Middle Ages to the Present*. I engelsk oversettelse 1994: 1997-236

130

*Lars-Arne Nordborg: *Det streke Europa 1815-1870*. B. 11 i Aschehougs Verdenshistorie, Oslo 1986: 226-264

25

Svein Mønnesland: *Jugoslavia før og etter*. 4. utgave 1999: 14-60, 89-109 og 152-205

90

Norge

Øystein Sørensen (red): *Jakten På Det Norske. Perspektiv på utviklingen av en norsk nasjonal identitet på 1800-tallet*, Oslo 1998: 11-74, 112-205, 248-285, 357-383

175

*Per Fuglum, *Unionen rakner*, i bind 12 i Knut Mykland (red): *Norge i støpeskjeen 1814-1920*, Norges historie, Cappelen 1974: 75-130

34

Historiografi

*Jens Arup Seip, *Fra embetsmannsstat til ettpartistat*, Universitetsforlaget 1964: 67-85

19

*Trond Nordby, *Norsk nasjonalisme som historisk problem*, Nytt Norsk Tidsskrift, 1986, 1: 65-79

15

*Per Fuglum, 1905. *En forskningsoversikt*, Historisk Tidsskrift, 1980, 2:

15

*Anders Kirkhusmo, *1905 i historiografisk lys*, stensil 1976

25

Til sammen: 768

HIST2610: Stat og samfunn etter 1900

Ansvarlig for emnet: Svein Dahl

Et trekk ved det 20. århundre i vår del av verden har vært utviklingen av en stadig sterkere statsmakt. Dette studieemnet tar opp spørsmålet om statens rolle og funksjon i samfunnsstyringen i Norge, med særlig blick på statlige inngrep i det økonomiske liv og i interessekonfliktene som utspant seg der. Det oppsto stadig politisk strid om hvor sterkt og på hvilke måter staten skulle gripe inn. Pensumlitteraturen gjør rede for og diskuterer i denne sammenheng særlig tre forklaringstyper, 1) den politisk/ideologiske strid mellom sosialister, liberalere og konservative, 2) den vitenskapelige økonomisk-teoretiske debatt og den faktiske sosiale- og økonomiske utvikling.

Pensum	antall sider
Trond Bergh, <i>Arbeiderbevegelsens historie i Norge, 5. Storhetstid 1945-1965</i> , Tiden Norsk Forlag, Oslo 1987: 160-250	90
Ådne Cappelen, <i>Inntektspolitikken i Norge i etterkrigstida</i> , Vardøger, 1981, 11	20
Svein Dahl, <i>Høyre og staten</i> , Universitetsforlaget, Oslo 1985: 92-168	75
Rolf Danielsen, <i>Høyres historie 2. Borgerlig oppdemningspolitikk 1918-1940</i> , Cappelen, Oslo 1984: 236-260	25
Hans Otto Frøland, <i>Utvidet inntektspolitisk samarbeid som svar på ytre utfordringer</i> . Arena Working Paper No. 7, Oslo 1997	29
Berge Furre, <i>Mjølk, bønder og tingmenn</i> , Det Norske Samlaget, Oslo 1971: 153-180	28
Tore Grønlie, <i>Statsdrift</i> , s. 357-388, Tano 1989	30
Hanisch, Sjøilen og Ecklund, <i>Norsk økonomisk politikk i det 20. århundre</i> , Høyskoleforlaget, Kristiansand 1999	362
Trond Nordby, <i>Korporatisme på norsk 1920-1990</i> , Universitetsforlaget AS 1994	156
Per Maurseth, <i>Arbeiderbevegelsens historie i Norge 3. Gjennom kriser til makt 1920-1935</i> , Tiden Norsk Forlag, Oslo 1987: 331-346 og 532-578	60
Anne Lise Seip, <i>Veiene til velferdsstaten</i> , Oslo 1994: 125-145 og 357-383	46
Francis Sejersted, <i>Høyres historie 3. Opposisjon og posisjon 1945-1981</i> , Cappelens Forlag, Oslo 1984: 98-157 og 209-288	130
Hermod Skånland, <i>Inntektspolitikken dilemma – kan det løses?</i> , Cappelens Forlag, Oslo 1981	115
Rune Slagstad, <i>De nasjonale strateger</i> , Pax Forlag, Oslo 1998: 93-188 og 191-336 Kap. II Venstrestaten, s. 93-188 og kap. III Arbeiderpartistaten, s.191-336	245
Thomas Christian Wyller, <i>Utvidelsen av statens myndighetsområde i Norge under første verdenskrig</i> , Historisk Tidsskrift, 1959-60, 39	18
Til sammen:	1430

HIST2850: Afrikas historie

Ansvarlig for emnet: Per Hernæs

Emnet gir en oversikt over hovedtrekk i det tropiske Afrikas historie (Afrika sør for Sahara) i perioden fra ca. 1700 og fram til idag. Formålet er å gi innsikt i viktige endringsprosesser i afrikanske samfunn i et lengre, historisk perspektiv. Afrika settes i en global sammenheng, og kontakt og interaksjon med omverdenen står sentralt. Både 'ytre' og 'indre' faktorer trekkes inn i en diskusjon av Afrikas utvikling.

Emnet er valgfritt påbyggingsemne i bachelorutdanninga i historie og obligatorisk del av bachelorprogrammet i afrikastudier.

Generelt (grunnbok)	antall sider
Jarle Simensen, <i>Afrikas historie</i> , kap 5-13, Oslo 1997: 121-416 eller	295
R.Oliver and A.Atmore, <i>Africa since 1800</i> , 4th edition, Cambridge 1994 for dem som har lagt opp Simensens bok til grunnfag i historie	297
P. Bohannan and P. Curtin, <i>Africa and Africans</i> , Waveland Press, 1995: 1-190	190
Jarle Simensen: Fra utforskningen av Afrikas historie, <i>Historisk Tidsskrift</i> , 1970: 312-356	44

Fordypning

Norsk misjon i Sør-Afrika (178s)

Jarle Simensen (red.), <i>Norsk misjon og afrikanske samfunn, Sør-Afrika 1850-1900</i> , Trondheim, 1984, kapitlene "Misjonærenes bakgrunn", "Zulukongedømmet: En bakgrunnsskisse" og "Zulukongedømmet, norske misjonærer og britisk imperialisme 1845-79" og "Misjon og sosial-kulturell endring i Zululand"	178
---	-----

Bistand og utvikling i Afrika (med trekk fra norsk bistandshistorie)

H. Alstadheim et.al, Nord-Sør/ Bistandskommisjonen: <i>Norsk Sør-politikk for en verden i endring</i> , UD februar 1995 (også utgitt som NOU: 1995:5): "Sammendrag av konklusjoner og anbefalinger fra Nord-Sør/ Bistandskommisjonen": s. ix-xxvi	17
D. A. Bräutigam, What Can Africa Learn from Taiwan? Political Economy, Industrial Policy, and Adjustment, <i>The Journal of Modern African Studies</i> 1994, 32,1: 111-138	27
T. Linné Eriksen (red.), <i>Den vanskelige bistanden</i> , Oslo 1987: 107-132	25
kap. 7, Tanzania: Fra underutvikling til krise	
Finn Fuglestad, Vesten og verden i historisk perspektiv, <i>Internasjonal politikk</i> , 1986, 4-5: 99-116	17
Per Hernæs, <i>Modernizing Ghanaian Fisheries: The Need for 'Social Carriers' of Technology</i> , Oslo 1991	187
Anders Johansen, "Handlingens tid" i Thomas Hylland Eriksen (red.), Hvor mange hvite elefanter? Kulturdimensjonen i bistandsarbeidet, Oslo 1989: 87-112	25
T. O. Ranger Religion, Development and African Christian Identity, i K. Holst Petersen (red.), <i>Religion, Development and African Identity</i> , Uppsala 1987: 29-54	25
Lars Rudebeck, <i>Politics and Structural Adjustment in a West-African Village</i> , AKUT, Uppsala University sept. 1990:	20
Richard Sandbrook, The State and Economic Stagnation in Tropical Africa, <i>World Development</i> 1986, 14, 3: 319-32	23
S. P. Schatz, Structural Adjustment in Africa: a Failing Grade So Far, <i>The Journal of</i>	

<i>Modern African Studies</i> 1994, 32,4: 679-692	13
Jarle Simensen, Teknologitviking og mentalitetsendring. En tema- og problemskisse, i P.Fuglum og J.Simensen (red.), <i>Historie nedenfra. Festskrift til Edvard Bull</i> , Oslo 1984: 206-217	11
N. Chr. Stenseth et.al (red.), <i>Afrika: Natur, samfunn og bistand</i> , Oslo 1995: 491-617	126
Pensum: Del IV Bistanden	
Terje Tvedt. <i>Bilder av "de andre": Om utviklingslandene i bistandsepoken</i> , Oslo 1990: kapitlene "Dogmer i norsk bistandspolitikk": 37-89 og "Bistandsabstinens i Sør-Sudan": 154-173	<u>71</u>
Til sammen:	1294

HIST2925: Medborgarskapets historia i 1900-talets Europa – Judar, kvinner og tattare .i Öst och Väst

(Citizenship in 20th Century Europe – Jews, Women, and Gypsies East and West)

Ansvarlig for emnet: György Péteri

Denna kurs belyser valda aspekter av de civila, politiska och sociala rättigheternas historia i det moderna Europa genom ett närmare studium av historiskt utsatta samhällsgruppers (kvinnors, romers [zigenares] och judarnas) situation. Vi kommer att jämföra olika perioders och olika europeiska regioners historiska erfarenheter med utgångspunkt i en kritisk granskning av T. H. Marshall's klassiska teori om medborgarskap. Kursens litteratur kommer att fokusera på etnopolitiska och etnokulturella frågor men den också berör det så kallade civila och sociala medborgarskapets problematik. Kursen kan med fördel kombineras med påbyggningskursen HIST 2920, "1900-tallets Øst- og Sentraleuropa"

Pensum	antall sider
T. H. Marshall, <i>Citizenship and social class and othe essays</i> , Cambridge University Press, 1950 – republished by Pluto Press, London, 1992: 1-85	85
Martin Bulmer and Anthony M. Rees, eds., <i>Citizenship today: the contemporary relevance of T.H. Marshall</i> , London: UCL Press, 1996: 1-23 og 125-144	43
Rogers Brubaker, <i>Citizenship and Nationhood in France and Germany</i> , Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1992	270
Claire Duchon, <i>Women's Rights and Women's Lives in France 1944-1968</i> , London & New York: Routledge, 1994	253
Michael Burleigh & Wolfgang Wippermann, <i>The Racial State: Germany 1933-1945</i> Cambridge: Cambridge University Press, 1991, Part II. "The 'Purification' of the Body of the Nation": 75-136	62
Zoltan Barany, <i>The East European Gypsies. Regime Change, Marginality, and Ethnopolitics</i> , Cambridge: Cambridge University Press, 2002, Parts I-II,	<u>ca. 150</u>
Til sammen:	863

HIST3105: Innføring i historisk forskning

Ansvarlig for emnet: Birgit Sawyer

Emnet er en praksisrettet innføring i historie som forskningsfag for nye mastergradsstudenter, og skal i første hånd tjene som vegledning for studenten i overgangen fra å være konsument og mottaker av historisk kunnskap i form av historiefaglige tekster til selv å bli produsent. Refleksjon rundt egen praksis som tekstprodusent er et sentralt element i faget, som også gir en innføring i hvilke institusjonelle hjelpemidler historikeren kan benytte seg av.

Pensum	antall sider
Harald Jørgensen, <i>Hovedoppgaven; skikk og bruk i oppgavearbeidet</i> , Oslo 1993	ca 140
Jules R. Benjamin, <i>A Student's Guide to History</i> , Boston & New York 2001 (8th ed.)	ca 220
Kurt Johannesson, <i>Ta ordet; 10 øvelser i praktisk retorikk</i> , Oslo 2003	ca 190
Jeremy Black & Donald M. MacRaid, <i>Studying History</i> (2nd ed.), London 2000: 87 og ut boka,	<u>ca 150</u>
	Til sammen ca 700

HIST3115: Historiefagets teori og metode

Ansvarlig for emnet: Birgit Sawyer

Emnet er en fordypning i historiefagets teoretiske grunnlag. Stoffet som behandles, vil ha tre hovedinnfallsvinkler: Historieskrivingens historie; teorier om historisk forskning og forståelse; og refleksjoner om fortolkinger og bruk av historien i samfunnet. Pensum vil dels være obligatorisk, dels selvvalgt ut ifra studentens egne faglige interesseområder.

Pensum

antall sider

Breisach, Ernst: *Historiography – Ancient, Medieval and Modern*, Chicago:

Univ. of Chicago press, 1994 eller senere.

ca 300

John Tosh (ed.): *Historians on History*, Harlow: Longman/Pearson , 2000

ca 200

Appleby, J., Hunt, L. og Jacob, M.: *Telling the truth about history*.

New York, Norton, 1994 eller senere: 1-90 og 160- 310

242

Til sammen ca 745

HIST3310: Kunnskapshistorie

Ansvarlig for emnet: Håkon W. Andersen

Kunnskapshistorie sees primært i en sosial- og kulturhistorisk synsvinkel. Vi vil legge et langsiktig tidsperspektiv på dette og særlig fokusere på fire områder: universitet og vitenskap, teknologi og håndverk, skole og utdanning og til slutt administrasjon og politikk. Andre felt kan belyses i seminarsammenheng. Vi vil også forsøke å lage ekskursjoner til sentrale europeiske kunnskapsinstitusjoner slik vi finner dem i Trondheim. Vi vil videre forsøke å relatere faget til de felt som studentene arbeider med i sine masteroppgaver – i den utstrekning dette er mulig å få til.

Undervisningen gies som 2 timer forelesning og en time seminar over 15 uker (3 timer en gang i uka). Seminaret vil vektlegge problemformuleringer og forskningsideer. I en av ukene blir det og en lengre ekskursjon.

Vi vil benytte *it's:learning* som læringsplattform. Emnet har også sin egen åpne hjemmeside som finnes her.

HIST3320: Emner i internasjonal historie etter 1900

Ansvarlig: Tore T. Petersen

Kurset blir i hovedsak gitt i form av seminar som legger vekt på utvalgte emner innen perioden etter studentenes eget ønske og behov. Dets realhistoriske fokus vil derfor variere fra år til år. Kurset er i utgangspunktet et avansert forskerseminar, hvor studentene presenterer egne forskningsresultater og drøfter sentrale historiografiske, metodiske og teoretiske problemstillinger innen emnekretsen. Studentene legger selv opp sitt pensum i samråd med faglærer. Kurset kan erstattes av tilsvarende eksamen fra utenlandsk lærested.

Pensum velges i samråd med faglærer.